

Hallituksen esitys Eduskunnalle laiksi Vaasan kauppakorkeakoulusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.

Esityksessä ehdotetaan, että Vaasan kauppakorkeakoulun tutkimus- ja opetusaloina olisi kauppa- ja taloustieteiden lisäksi myös kielitiede. Vaasan kauppakorkeakoulussa on tarkoitus syksyllä 1980 aloittaa kotimaisten kielten kääntäjäkoulutus, jonka ensimmäisen lukuvuoden kustannuksista vastaisi Vaasan kaupunki.

Lainmuutos ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä elokuuta 1980. Esitys liittyy vuoden 1980 ensimmäiseen lisämenoarvioon ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

PERUSTELUT.

1. Esityksen yhteiskunnallinen merkitys.

Vaasan kauppakorkeakoulusta annetun lain (63/77) 1 §:ssä on mainittu korkeakoulun nykyisinä opetus- ja tutkimusaloina talous- ja kauppatieteet. Korkeakoulun toimintaa on tarkoitus laajentaa soveltavan kielitieteen alueelle tekemällä mahdolliseksi filosofian kandidaatin tutkinnon suorittaminen. Tarkoituksena on kouluttaa kielenkääntäjiä, jotka kääntävät kotimaaisesta kielestä toiseen. Korkeakoulu muuttuu kauppakorkeakoulua laaja-alaisemmaksi korkeakouluksi.

Tulevassa kääntäjäkoulutuksessa varattaisiin aloituspaikkoja sekä suomenkielisille että ruotsinkielisille opiskelijoille. Alkuvaiheessa koulutukseen otettaisiin 30—40 opiskelijaa, joista noin puolet suomen- ja puolet ruotsinkielisiä. Koulutuksessa olevien määrä olisi koulutuksen ollessa käynnissä koko laajuudessaan noin 200.

2. Nykyinen tilanne ja asian valmistelu.

Kääntäjäkoulutusta annetaan tällä hetkellä kieli-instituuteissa. Ruotsin kielen kääntäjäkoulutusta annetaan vain Kouvolan kieli-instituutissa, ja vuosittainen sisäänotto on 15 opiskelijaa.

Kieli-instituuttien valvontalautakunta esitti mietinnössään (komiteanmietintö 1977:34), että kääntäjätutkinnosta muodostetaan 160 opintoviikon laajuinen korkea-asteen perustutkinto. Tutkinto olisi humanistisen alan tutkinnon uudistuksen mukainen filosofian kandidaatin tutkinto. Lautakunta ehdotti, että kieli-instituutit valtiollistetaan ja liitetään korkeakouluihin. Lautakunta katsoi, ettei kääntäjäkoulutusta tulisi laajentaa ainakaan määrällisesti ja ettei koulutusta siirtymävaiheessa tulisi aloittaa muissa kuin niissä korkeakouluissa, joiden yhteydessä tai joiden osana kieli-instituutit tulevat

toimimaan. Kieli-instituutit on tarkoitus valtiollistaa ja liittää korkeakouluihin vuonna 1981.

Vaasan läänin korkeakoulutoimikunta esitti kuitenkin mietinnössään (komiteamietintö 1979:48) sekä ruotsinkielisten että suomenkielisten opiskelijoiden kielenkääntäjäkoulutuksen järjestämistä Vaasan kauppakorkeakoulussa.

Vaasan kauppakorkeakoulussa annetaan tällä hetkellä kielten opetusta ekonomin tutkintoon kuuluvana. Kielten opetusvirkoja on korkeakoulussa seuraavasti: ruotsin kielessä professori ja kaksi lehtoria, suomen kielessä lehtori, englannin kielessä kolme lehtoria, saksan kielessä kolme lehtoria sekä venäjän kielessä lehtori. Lisäksi on kolme kielten tilapäistä lehtoria ja kielissä annetaan myös dosentti- ja muuta tuntiopetusta.

Koska kirjeenvaihtajakoulutus kauppakorkeakouluissa loppuu kauppatieteellisten tutkintojen uudistamisen yhteydessä, ovat kielten opiskelumahdollisuudet Vaasan läänissä kaventu-neet.

Syksyllä 1979 korkeakoulussa oli 86 kirjeenvaihtajatutkinnon opiskelijaa. Ehdotetulla kääntäjäkoulutuksella voitaisiin korvata kirjeenvaihtajakoulutuksen lakattua syntynyt koulutuspaikkojen vähentyminen ja tyydyttää alueen korkeatasoisen kielikoulutuksen saaneiden henkilöiden tarvetta. Erityisesti kaksikielisillä alueilla tarvitaan korkeatasoisia kielenkääntäjiä, jotka kääntävät kotimaisesta kielestä toiseen. Sellaisia henkilöitä tarvitaan sekä julkisen hallinnon että yksityisen elinkeinoelämän palveluksessa. Vaasan kauppakorkeakoulun resurssit ja mahdollisuus kytkeä kielikoulutus talous- ja kauppatieteiden opetukseen luovat hyvän perustan kääntäjäkoulutuksen järjestämiseen kotimaisesta kielestä toiseen Vaasan kauppakorkeakoulussa.

Esitys soveltavan kielitieteen lisäämisestä Vaasan kauppakorkeakoulun opetus- ja tutkimusalojen joukkoon sisältyy opetusministeriön vuosille 1981—1984 laatimaan toiminta- ja taloussuunnitelmaan. Koska Vaasan kaupunki on sitoutunut maksamaan kielenkääntäjäkoulutuk-

sesta 1 päivän elokuuta 1980 ja 31 päivän heinäkuuta 1981 välisenä aikana aiheutuvat menot, voidaan kääntäjäkoulutus aloittaa jo vuonna 1980. Kääntäjäkoulutuksen aloittaminen ei lisää humanistisen alan kokonaiskoulutusta, sillä alan opiskelijoiden kokonaismäärä supistuu Helsingissä. Kasvua on suunniteltu muun muassa Vaasan kauppakorkeakouluun, koska Vaasan lääni on korkeakoulupalvelusten osalta alitarjonta-alueita.

3. Esityksen hallinnolliset ja taloudelliset vaikutukset.

Kääntäjäkoulutuksen aloittaminen ei edellytä korkeakoulun alihallinnon uudelleenjärjestelyä. Vaasan kauppakorkeakoulussa on neljä laitosta, joista yksi on kielten laitos. Kielten laitoksen tehtävänä tulee olemaan sekä ekonomitutkinnon kieliopintojen järjestäminen että kielenkääntäjän koulutusohjelman järjestäminen ja alan tutkimustyö. Kun kielitieteen opiskelijoiden määrä kasvaa ja kielten laitoksen virkarakenne samalla kehittyy sellaiseksi, että kielten yksikkö voi toimia itsenäisemmin, tulee korkeakoulun alihallinnon järjestäminen uudelleen harkittavaksi. Toiminnan laajentaminen kielten alueelle edellyttää kielten opetusvirkojen lisäämistä neljänä ensimmäisenä toimintavuotena keskimäärin kolmella vuodessa.

Koulutus voidaan aloittaa ja sitä jatkaa ainakin vuoteen 1982 kauppakorkeakoulun nykyisissä tiloissa. Vaasan kauppakorkeakoulun kokonaismenot ovat vuonna 1980 noin 7 miljoonaa markkaa. Kielenkääntäjäkoulutuksen aiheuttamat lisäkustannukset tulisivat olemaan ensimmäisenä lukuvuonna noin 400 000 markkaa, josta huolehtii Vaasan kaupunki. Kielenkääntäjäkoulutuksen laajennettua täyteen laajuuteensa tulevat sen vuotuiset lisäkustannukset olemaan 600 000 markkaa.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Laki

Vaasan kauppakorkeakoulusta annetun lain 1 §:n muuttamisesta.

Eduskunnan päätöksen mukaisesti muutetaan Vaasan kauppakorkeakoulusta 14 päivänä tammikuuta 1977 annetun lain (63/77) 1 § näin kuuluvaksi:

1 §.

Vaasan kauppakorkeakoulun tehtävänä on edistää ja harjoittaa vapaata talous- ja kauppätieteellistä sekä kielitieteellistä tutkimusta, antaa siihen perustuvaa ylintä opetusta sekä muullakin tavoin palvella yhteiskuntaa.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä elokuuta 1980.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 9 päivänä toukokuuta 1980.

Tasavallan Presidentti

URHO KEKKONEN

Opetusministeri *Pär Stenbäck*

